

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

**Национално тело за акредитацију и проверу
квалитета у високом образовању**

Број: 612-00-00622/5/2020-03

Датум: 19. 07. 2021. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

На основу члана 21. став 1. тачка 1. и члана 23. став 8. тачка 1. Закона о високом образовању („Службени гласник РС” број 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019 и 6/2020 - др. закони) и Одлуке Комисије за акредитацију и проверу квалитета број 612-00-00622/4/2020-03 од 19. 07. 2021. године, Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању издаје

У В Е Р Е Њ Е
о акредитацији студијског програма

Мастер академске студије (МАС) Историје - друштво, држава, транзиција (на српском и енглеском језику) за који је Захтев за акредитацију поднела високошколска установа **Универзитет у Београду – Филозофски факултет**, са седиштем у Београду, у улици Чика Љубина бр. 18-20, ПИБ: 100050474, Матични број: 07003269.

Имајући у виду да је Установа испунила све стандарде за акредитацију студијског програма прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” број 13/2019), студијски програм **Мастер академске студије (МАС) Историје - друштво, држава, транзиција (на српском и енглеском језику)** је акредитован у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичке науке и научне области Историјске, археолошке и класичне науке, за упис **25 (двадесет пет) студената** у седишту Установе.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

ДИРЕКТОР

Проф. др Јелена Кочовић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

**Национално тело за акредитацију и
проверу квалитета у високом образовању
Комисија за акредитацију и проверу
квалитета**

Број: 612-00-00622/4/2020-03

Датум: 19. 07. 2021. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

На основу члана 21. став 1. тачка 1. и члана 23. Закона о високом образовању („Службени гласник РС” број 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019 и 6/2020 - др. закони), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 15. 07. 2021. године, донела је

ОДЛУКУ

о акредитацији студијског програма

Мастер академске студије (МАС) Историје - друштво, држава, транзиција (на српском и енглеском језику)

Утврђује се да **Универзитет у Београду – Филозофски факултет**, са седиштем у Београду, у улици Чика Љубина бр. 18-20, ПИБ: 100050474, Матични број: 07003269, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **Мастер академске студије (МАС) Историје - друштво, држава, транзиција (на српском и енглеском језику)**, и то у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичке науке и научне области Историјске, археолошке и класичне науке, за упис **25 (двадесет пет)** студената у седишту Установе.

На основу ове одлуке, Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању ће донети уверење о акредитацији студијског програма из става 1. ове одлуке.

Образложење

Високошколска установа **Универзитет у Београду – Филозофски факултет** (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Чика Љубина бр. 18-20, је дана 29. 12. 2020. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма **Мастер академске студије (МАС) Историје - друштво, држава, транзиција (на српском и енглеском језику)** под бројем 612-00-00622/2020-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1. Закона о високом образовању („Службени гласник РС” број 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019 и 6/2020 - др. закони), Комисија за акредитацију и проверу квалитета образовала је Поткомисију за образовно-

научно поље Друштвено-хуманистичке науке (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила Предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној 08. 04. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању именовао је рецензентску комисију дана 09. 04. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији студијског програма увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 07. 06. 2021. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираних студијског програма, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију студијског програма (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма и предложила Комисији да донесе одлуку о акредитацији студијског програма из диспозитива.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија), на седници одржаној 15. 07. 2021. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела је **Одлуку о акредитацији студијског програма Мастер академске студије (МАС) Историје - друштво, држава, транзиција (на српском и енглеском језику)**, у даљем тексту: СП, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичке науке.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” број 13/2019) дана 29. 12. 2020. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних Стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама.

Стандард 1: Структура студијског програма

Успешним савладавањем програма МАС Историја: Држава, друштво, транзиција студент постаје компетентан за разумевање друштвених појава, прецизну дистинкцију узрока и последица историјских догађаја, друштвених феномена, економских процеса и културних феномена, вредновање историјских података и њихово правилно смештање у одговарајући историјски контекст и друштвено-културну средину.

Међу опште компетенције које студент стиче спада и способност сагледавања широког спектра друштвених, економских, историјских, просторних и културних појава, њихово стручно истраживање и повезивање са резултатима осталих хуманистичких и друштвених наука и некадашњим и савременим политичким околностима; оспособљеност за истраживање историјских феномена у свим њиховим појавним облицима, уочавање повезаности између догађаја, појава и културних стремљења и проучавање вишеслојности историјског развоја и његових последица у савременом времену.

Предметно-специфичне компетенције које студент историје стиче јесу: активна примена познавања појединих историјских епоха, некадашњих држава и друштава, начина размишљања карактеристичних за одређени простор, време или групу; примена разумевања историјских феномена; истраживање и упоређивање са подацима којима располаже савремена историјска наука. Оспособљен је да прати и примењује методолошке и теоријске новине у специфичним областима историјске науке и да сагледава развој струке, у целини или појединим ужим научним областима; да активно примењује и саопштава своја знања у

разним образовним, научним, културним и уметничким установама и да доприноси бољем разумевању појединих историјских периода, али и укупне историјске традиције и културног наслеђа.

Очекује се да по завршетку студент развије компетенције које ће му омогућити:

- уме да објасни послове и улоге историчара и прихвата различите улоге као део професионалног идентитета,
- тумачи друштвене и привредне изазове из искуства савремене историје и полазећи од савремених концепција образовања и критички сагледава њихово значење за праксу,
- прати наставно - истраживачки процес и оцењује напредовање реформе високошколског образовања примењујући различита стечена знања, оснаживања субјекатског положаја ученика и развијања курикулума,
- користи савремена научна сазнања и методологију предметне области како би обезбедио сопствено уанпређивање.
- уочава, истражује и активно приступа решавању проблема у научно - истраживачкој пракси,
- ради сараднички са релевантним актерима у научно - истраживачком процесу,
- има активан и одговоран однос према сопственом професионалном развоју као и развоју научно - истраживачких али и поросветно - образованих центара и институција у којима ради.

Прилог 1.1. Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Накнадно достављен Прилог 4.1. потврђује да је Додатак дипломи усаглашен са Правилником о садржају јавних исправа које издаје високошколска установа, објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 15 од 8. марта 2019.

Рецензентска комисија је установила да су прецизно дефинисане како опште тако и специфичне компетенције и да су у складу са структуром и садржајем овог студијског програма, као и да су прецизно описане и усклађене са исходима датим у курикулуму. Комисија је такође констатовала да су услови и поступци неопходни за завршавање студија и за добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно дефинисани, да су доступни на увид јавности и усклађени са циљевима, садржајем и обимом студијског програма. Постоји и одговарајући додатак дипломи (Прилог 4.1). Отуда, Комисија сматра да Стандарда 4 испуњава услове за акредитацију.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 2: *Сврха студијског програма*

Сврха студијског програма МАС Историја: Држава, друштво, традиција на Филозофском факултету у Београду јесте стицање теоријско - методолошких и специфичних уже стручних знања са широким распоном тема из политичке, друштвене, економске, привредне и културне проблематике. Програм доприноси развоју критичког мишљења и даљег проширивања знања и стручних вештина неопходних за професионално деловање.

Сврха студијског програма је потврђена одговарајућим оспособљавањем образовног профила мастера тражених на тржишту рада и њиховим укључивањем на одговарајућим пословима, као и чињеницом да је студијски програм научно заснован на савременим токовима развоја науке, али и методологије научног и наставног процеса. У оквиру студијског програма води се рачуна о интердисциплинарном приступу у раду, те

усаглашавању са међународним стремљењима савремене науке, у мери у којој је то могуће. Програм студентима омогућава да продубе своја знања не само историје, већ и блиских наука и области која чине овај курс конкурентнијим за даљи професионални ангажман.

Програм је настао по угледу на систем образовања другог степена који је успешно примењен на УЦЛ у Великој Британији (UCL, University College London). Тиме се ове мастер академске студије ослањају на постојећу добру праксу и традицију изучавања историјске науке на овим просторима (која је утемељена на европско-континенталној традицији), при чему су у настави прихваћене вредности и принципи модерног европског образовања, које долазе до изражаја кроз савремено структуриран програм, усаглашен са програмима факултета из земаља чланица Европске уније.

Рецензентска комисија констатује да је сврха овог студијског програма сасвим јасно дефинисана у складу са основним циљевима ове Установе и обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

Циљ МАС Историја ДДТ су усмерене на развијање специфичних знања из области државе, друштва кроз процесе транзиције, као и способности и вештина потребних за обављање посла мастер историје друштва, државе и транзиције (ДДТ) и за упознавање са самосталним научно - истраживачким радом. Намера је да се студент оспособи за примену стечених знања у професионалном обављању делатности дипломираног историчара – мастер у конкретним установама образовног и културног профила, у практичном научно - истраживачком раду, као и за усмено и писмено саопштавање његових резултата и припрему истих за објављивање.

Исход процеса учења

Способност овладавања специфичним знањима из појединих ужих области у оквиру друштвено-хуманистичких наука:

- овладавање основним знањима из сродних научних области ради остваривања могућности оспособљавања за самосталан научно-истраживачки рад;
- усвајање методолошких знања и вештина специфичних за поједине уже области у оквиру друштвено-хуманистичких наука;
- упознавање са применом стечених научних и специфичних методолошких знања и вештина у практичном научно-истраживачком процесу;
- оспособљавање за самостално уочавање и дефинисање научних проблема;
- овладавање знањем из домена методологије писања различитих врста научних радова;
- овладавање знањем из домена методологије усменог саопштавања резултата научно-истраживачког рада.

Комисија је констатовала да задати циљеви овог студијског програма укључују постизање одговарајућих компетенција и академских вештина, као и методе за њихово стицање. Исходи учења на овом студијском програму оспособљавају студенте да постану професионалци у овој струци. Циљеви су у складу са основним задацима и циљевима установе на којој се програм изводи, као и са захтевима одређене области тржишта рада.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Успешним савладавањем програма мастер академских студија историје ДДТ студент постаје компетентан за разумевање друштвених појава, прецизну дистинкцију узрока и последица историјских догађаја, друштвених феномена, економских процеса и културних феномена, вредновање историјских података и њихово правилно смештање у одговарајући историјски контекст и друштвено-културну средину.

Међу опште компетенције које студент стиче спада и способност сагледавања широког спектра друштвених, економских, историјских, просторних и културних појава, њихово стручно истраживање и повезивање са резултатима осталих хуманистичких и друштвених наука и некадашњим и савременим политичким околностима; оспособљеност за истраживање историјских феномена у свим њиховим појавним облицима, уочавање повезаности између догађаја, појава и културних стремљења и проучавање вишеслојности историјског развоја и његових последица у савременом времену.

Предметно-специфичне компетенције које студент историје стиче јесу: активна примена познавања појединих историјских епоха, некадашњих држава и друштава, начина размишљања карактеристичних за одређени простор, време или групу; примена разумевања историјских феномена; истраживање и упоређивање са подацима којима располаже савремена историјска наука. Оспособљен је да прати и примењује методолошке и теоријске новине у специфичним областима историјске науке и да сагледава развој струке, у целини или појединим ужим научним областима; да активно примењује и саопштава своја знања у разним образовним, научним, културним и уметничким установама и да доприноси бољем разумевању појединих историјских периода, али и укупне историјске традиције и културног наслеђа.

Очекује се да по завршетку студент развије компетенције које ће му омогућити да:

- Уме да објасни послове и улоге историчара и прихвата различите улоге као део професионалног идентитета;
- Тумачи друштвене и привредне изазове из искуства савремене историје и полазећи од савремених концепција образовања и критички сагледава њихово значење за праксу;
- Прати наставно - истраживачки процес и оцењује напредовање реформе високошколског образовања примењујући различита стечена знања, оснаживања субјекатског положаја ученика и развијања курикулума;
- Користи савремена научна сазнања и методологију предметне области како би обезбедио сопствено унапређивање;
- Уочава, истражује и активно приступа решавању проблема у научно - истраживачкој пракси.

Студијски програм дипломских академских студија историје – мастер "Држава, друштво, транзиција" структуриран је тако да током првог семестра студент похађа наставу из једног обавезног и 4 изборна предмета, док се у другом семестру његова активност изражава кроз два изборна предмета, стручну праксу и студијски истраживачки рад који је у функцији израде завршног рада.

Прилог 4.1. потврђује да је Додатак дипломи усаглашен са Правилником о садржају јавних исправа које издаје високошколска установа, објављен у "Службеном гласнику РС", број 15 од 8. марта 2019. У складу са чл. 6 овог Правилника Додатак дипломе је дат двојезично, на српском и енглеском језику, јер се Мастер академске студије историје ДДТ изводе на оба ова језика.

Рецензентска комисија је установила да су прецизно дефинисане како опште тако и специфичне компетенције и да су у складу са структуром и садржајем овог студијског

програма, као и да су прецизно описане и усклађене са исходима датим у курикулуму. Комисија је такође констатовала да су услови и поступци неопходни за завршавање студија и за добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно дефинисани, да су доступни на увид јавности и усклађени са циљевима, садржајем и обимом студијског програма. Додатак дипломи (Прилог 4.1) задовољава све законске услове.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 5: Курикулум

Студијски програм МАС Историја: Држава, друштво, транзиција траје једну школску године, односно два семестра. Школска година се вреднује са 60 ЕСПБ (по 30 ЕСПБ у оба семестра).

Студијски програм МАС ДДТ, транзиција обухвата активну наставу, стручну праксу и израду завршног мастер рада. Активна настава се изводи у облику предавања и студијског истраживачког рада.

Фактор изборности према позицијама где студент бира предмете износи 70%, што је у потпуности у складу са утврђеним стандардима.

Овај студијски програм структуриран је тако да студент током првог семестра студија похађа наставу из пет предмета и припрема се за израду и одбрану завршног мастер рада. Активност студента изражава се кроз часове предавања из изборних предмета и часове студијског истраживачког рада који је у функцији припреме израде завршног рада. Понуђени предмети својим хронолошким, просторним и тематским опсегом омогућавају студентима стицање опсежних знања из одређене уже научне области историје. Садржај предмета усмерен је и ка овладавању знањима из домена теорије историјске науке и темељном упознавању са постојећим трендовима у релевантним областима историјске науке у свету. Наставна активност студента изражена кроз часове студијског истраживачког рада подразумева редовне консултације са ментором, током којих се студент оспособљава за примену стечених знања и методолошких вештина у самосталном научно-истраживачком раду, успешно решавање уочених и дефинисаних научних проблема, самостално писање научних чланака и расправа. Бодовна вредност предмета исказана је у складу са Европским системом преноса бодова (ЕСПБ).

У опису предмета садржани су: назив предмета и име одговорног наставника, циљеви и исходи, садржај предмета, методе извођења наставе, списак препоручене литературе, начин провере знања и оцењивања са бројем бодова за сваку предиспитну обавезу и завршни испит.

Стручна пракса је заступљена у другом семестру са 6 ЕСПБ бодова. Постоје два предмета која упућују на израду мастер рада: мастер рад – студијски истраживачки ради и мастер рад – израда и одбрана. Оба предмета носе по 6 ЕСПБ.

Табеле за Стандард 5:

- Табела 5.1. Распоред предмета по семестрима и годинама студија;
- Табела 5.1б. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за за студије другог степена студија: МАС, МСС и САС;
- Табела 5.2. Спецификација предмета;
- Табела 5.2.а. Књига предмета - студијски програм - МАС Историја: Држава, друштво, транзициј;
- Табела 5.3. Изборна настава на студијском програму;
- Табела 5.4. Листа предмета на студијском програму по типу предмета: (Академско-општеобразовни предмети, Теоријско-методолошки предмети, Научно, односно

уметничко стручни, Стручно апликативни и Стручни, односно уметничко-стручни предмети).

Извештај 1. Извештај о структури студијског програма (овај извештај следи из електронског формулара и формира се након уноса и обрачуна свих података у електронском формулару) формулара).

Прилози:

- Прилог 5.1. Књига предмета (у документацији и на сајту институције);
- Прилог 5.2. Одлука о прихватању студијског програма од стране стручних органа високошколске установе;
- Прилог 5.3. Програм научноистраживачког односно уметничко истраживачког рада (уз захтев за акредитацију студијског програма другог степена, мастер академских студија);
- Прилог 5.4. Решење о акредитацији научноистраживачке организације рада (уз захтев за акредитацију студијског програма другог степена, мастер академских студија).

Активна настава је заступљена у складу са стандардом 5 за овај ниво студија. Стручна пракса за овај ниво студија заступљена је са 6 ЕСПБ бодова.

Увидом у документацију и на основу накнадних објашњења установе, рецензентска комисија је утврдила да су испуњени сви услови из овог стандарда према упутствима и правилима.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

Мастерски студијски програм Историја: Држава, друштво, транзиција нов је и иновативан, јер настоји да тематизује историјске феномене у интердисциплинарном кључу. При том се у реализацију плана и програма укључују научне дисциплине попут историје, социологије, међународних односа, урбанизма и економије. Студијски програм је усклађен са свим националним нормама, прописима НАТ-а и стратегијом развоја високог образовања у Србији. За утврђивање основних принципа студијског програма коришћени су и пресудни европски документи и повеље (Болоњска декларација, Салцбуршки принципи, Бергенски коминике, Лондонски коминике). У том погледу студијски програм је усклађен са европским стандардима када је реч о условима уписа, трајању студија, условима преласка у наредну годину, стицању дипломе и начину студирања.

У неопходној мери усаглашен је са међународном програмом иза којег стоји међународни конзорцијум IMESS (International Master in Economy, State and Society) на Филозофском факултету Универзитета у Београду и усклађен је са одговарајућим студијским програмима регионалних и европских универзитета (три наведена компаративна програма – Католички универзитет у Лувену, универзитет у Утрехту, Јуниверзити Колеџ Лондон – доступни су на приложеним интернет страницама). Мастерски програм Историја ДДТ похађају студенти који ће долазити са UCL-а (саставни део двогодишњег мастер програма који нуди конзорцијум водећих европских универзитета предвођених UCL-ом (University College London)).

У прилогу 6.1. налазе се линкови који воде на три наведена универзитета. Компаративна предност МАС програма Историја ДДТ препознајемо у интердисциплинарном приступу, захваљујући којем студенти стичу ширу слику и компетентнији контекст проблема и феномена које изучавају. Неоспорна је сродност са

водећим Док, примера ради, студијски програм на Католичком Универзитету у Лувену, нуди курсеве који интердисциплинарност утврђују на компаративним релацијама са егзактним наукама или оралним наслеђем, студијски програм Друштво, држава, транзиција нуди курсеве који истражују међународне односе и економску проблематику, што сматрамо прикладнијим сарадницима када је реч о студирању историје. Приложен је PDF документ курикулума акредитованих иностраних студијских програма са којима је студијски програм усклађен (листа предмета).

Од укупног броја наставника 100% је у сталном радном односу са пуним радним временом. Наставници су ангажовани у просеку између 4 до 8 часова недељно. Сарадници у настави и асистенти остварују просечно између 6 и 10 часова недељно.

Реализацијом овог програма студент може да стекне неопходна и савремена научна знања из области историје, а план и програм студија реализује се у складу са европским стандардима: (а) увођења ЕСПБ бодовног система, (б) подстицања европске сарадње, (в) мобилности студената и наставног особља, (г) упоредивих критеријума и методологије, (д) система препознатљивих и упоредивих нивоа образовања и компетенција (увођења додатка дипломи). Такође, студијски програм уважава принцип једносеместралности и проходности студија. Услови уписа, трајање студија, услови преласка у наредну годину, стицање дипломе и начин студирања и упоредивост програма у складу су са стандардима.

Прилози 6.1, 6.2 и 6.3 су доступни преко интернета.

Комисија закључује да је овај студијски програм квалитетан, савремен и међународно усаглашен.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 7: Упис студената

У прву годину Мастер академских студија историје ДДТ уписује се 25 кандидата. Број студената који је похађало наведени смер 2017/2018. је 8, 2018/19. било је 7 студената, а 2019/20. 7 студената и то на I години 4 студента, на II години 2 студента и на III години 1 студент (Табела 7.1 и Табела 7.2.).

Конкурс за пријем студената се организује према важећим прописима. На конкурс се могу пријавити лица која: (а) су претходно остварила најмање 240 ЕСПБ бодова у току свог претходног школовања из области друштвено - хуманистичких, техничко – технолошких, медицинских наука или из области уметности, (б) имају стечено високо образовање према прописима који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању из 2005. године, имају право на упис на мастер академске студије, и то лица која имају стечено високо образовање завршетком основних студија у трајању од најмање осам семестара из области друштвено - хуманистичких, техничко - технолошких, медицинских наука или из области уметности.

Процедура уписа је јавна, а критеријуми на основу којих се обавља класификација кандидата утврђени су Правилником о правилима и режиму студија, у складу са општим актом Факултета и Универзитета. На пријемном испиту врши се интервју са кандидатом (Прилог 7.1.). Рангирање пријављених кандидата врши се на основу просечне оценом на основним студијама, као и постигнућа на пријемном испиту (Прилог 7.3.). За спровођење пријемног испита задужена је комисија (Прилог 7.2.). Конкурсни поступак спроводи Комисија за упис, коју решењем образује декан (сходно члану 34. Статута). Текст стандарда написан је на српском и енглеском језику.

На основу Прилога 7.2. не може се утврдити у којем својству су чланови Комисије за упис запослени на ВШУ.

Комисија констатује да постоји усклађеност броја уписаних студената на овом студијском програму са расположивим могућностима установе и да се при селекцији студената вреднују резултати постигнути у претходном школовању.

РК је стандард оценила оценом 9.

Стандард је испуњен.

Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената*

Студент похађа наставу у складу са планом и програмом мастер академских студија. Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених извршавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, а према унапред донетом распореду.

Током студирања сваки студент савлађује студијски програм полагањем испита. Сваки појединачни предмет у студијском програму носи одређени број ЕСПБ бодова, који студент стиче када са успехом положи испит. Број ЕСПБ бодова се утврђује на основу радног оптерећења студента у савлађивању одређеног предмета применом јединствене методологије високошколске установе за све предмете.

Успешност студената у савлађивању одређеног предмета континуирано се прати током наставе и изражава се поенима као и његово напредовање на програму. Тако је на овом смеру забележена следећа пролазност: 2016/17. године од 4 уписана студента 3 студента су завршила студије са прсечном оценом 9.50, 2017/18. је од 7 уписаних 4 студента завршило са просечном оценом 9.42 и 2018/19. од 4 уписана студента сво четворо је завршило студије са просечном оценом 9.66 (Табела 8.2.).

Максимални број поена који студент може да оствари на предмету је 100. Студент стиче поене на предмету кроз рад у настави, испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Минималан број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза током наставе је 30, а максимални 70. Од укупно 14 предмета на МАС Историја: ДДТ, код 9 предмета однос предиспитних и испитних обавеза је 60:40 поена, код 2 предмета је однос 30:70 поена, код 2 предмета је однос 40:60 поена, код 1 предмета је однос 60:40 поена. Сваки предмет из студијског програма има јасан и објављен начин стицања поена (Табела 8.1.). Начин стицања поена током извођења наставе укључује број поена који студент стиче по основу сваке појединачне врсте активности током наставе или извршавањем предиспитне обавезе и полагањем испита (Прилог 8.2.). Укупан успех студента на предмету изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан). Оцена студента је заснована на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, а према квалитету стечених знања и вештина.

Студент завршава мастер академске студије изразом и одбраном завршног мастер рада. Студент предлаже Већи Одељења за историју тему завршног мастер рада и ментора, најкасније до краја првог семестра мастер студија. Одељење одобрава тему завршног мастер рада и одређује ментора из реда наставника Факултета најкасније 30 дана од дана подношења предлога студента. Право да преда и брани завршни мастер рад студент стиче када положи испите из свих предмета и обави и друге наставне обавезе утврђене студијским програмом. Комисију за оцену и одбрану завршног мастер рада образује одељење. Комисија се састоји од три наставника Факултета.

Комисија констатује да се оцењивање студената врши сталним праћењем њиховог рада и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 9: Наставно особље

На основу приложене документације констатује се да је укупан број наставника ангажованих на мастер програму ДДТ девет. Од тога је са Одељења за Историју Филозофског факултета у Београду ангажовано шест наставника. У прилогу 9.1а наведене су њихове квалификације, дипломе и уговори о раду. Испуњени су законски услови везани за датуме избора и године живота. Сви наставници испуњавају услове везане за компетенције и имају пет радова из области из које држе курсеве на студијском програму. Структура звања је идеално исбалансирана, будући да је на студијском програму ангажовано три доцента, два ванредна професора, један научни сарадник и три редовна професора.

Са других факултета и института БУ ангажована су три наставника што се види у прилогу 9.4. У реализацију интердисциплинарног програма мастерских академских студија Друштво, држава, транзиција на Одељењу за Историју на Филозофском факултету Универзитета у Београду укључени су и наставници из сродних научних области са Филозофског факултета, али и наставници других факултета Универзитета у Београду, као што су Архитектонски факултет, Филолошки факултет, као и један научни сарадник Института за педагошка истраживања (Табела 9.1а)

На основу извештаја и табела које је приложила установа може се закључити да све часове активне наставе изводе наставници ангажовани са 100% радног времена.

Студијски програм реализује 100 % наставника који имају докторат наука. Што се тиче запослених на ФФ оптерећење доцента Хариса Дајча износи 11,59, ванредне професорке Јарић Исидоре износи 8,61, доценткиње Наташе Јовановић Ајзенхамер износи 8,19, Радоњић Огњена износи 11,44, редовног професора Самарцић Николе је 8,60 и редовног професора Станковић Владе је 9,05.

Нико од ангажованих на студијском програму са 30 % радног времена нема више од 12 часова наставе. Нема наставника чије је ангажовање на студијском програму или укупно ангажовање веће од 12 часова недељно. Нема сарадника чије је ангажовање на студијском програму или укупно ангажовање веће од 16 часова недељно. Прилог 9.4 доноси уговоре са свим наставницима који нису запослени са пуним радним временом на Филозофском факултету.

У Књизи наставника налазе се подаци о свим наставницима који су ангажовани на студијском програму, а њихове научне квалификације одговарају образовно-научном пољу и нивоу њихових задужења. Наставници имају одговарајући број од пет референци из уже научне области из које изводе наставу на студијском програму, а њихове научне квалификације се могу оценити као задовољавајуће.

Рецензентска комисија је установила, а на основу увида у табеле и извештаје које је установа поднела, да је на студијском програму ангажован један сарадник виши лектор Стрижак Новица, са укупно 30 % радног времена.

Подаци о наставном особљу су јавно доступни (Табела 9.1.а). Приложене су одговарајуће табеле и прилози, из којих се види да наставници и сарадници који су ангажовани на овом студијском програму поседују одговарајуће компетенције и задовољавају законске норме.

Комисија констатује да је за реализацију овог студијског програма обезбеђено наставно особље са потребним квалификацијама.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

За извођење програма мастер академских студија Историје – Држава, друштво, транзиција, на српском и енглеском језику, на Одсеку за историју Филозофског факултета

Универзитета у Београду, користи се целокупан расположиви простор Факултета, који чине нова зграда Филозофског факултета у ул. Чика Љубина 18–20, као и Стара зграда Филозофског факултета на Студентском тргу бр. 1, укупне површине од 18.853,58 м². Имајући у виду чињеницу да на Факултету студира 3.965 студената, може се констатовати да је, у складу са стандардом од 4 м² бруто простора по студенту, обезбеђен одговарајући просторни капацитет потребан за извођење наставног процеса.

Ради извођења наставе МАС Историје – Држава, друштво, транзиција, користе се амфитеатри, бројне учионице, компјутерска лабораторија и други простор потребан за реализацију студијског програма. Поред тога, студентима су на располагању одељенске и семинарске библиотеке, у оквиру којих се налазе и читаонице, док свака библиотека има и сопствени депо. Сходно наведеном, може се потврдити да су обезбеђене просторије за извођење наставе за студенте МАС ДДТ, као и библиотечки простор и читаоница у складу са потребама образовног процеса.

На извођењу мастер академских студија Историје – Држава, друштво, транзиција, ангажовано је 6 наставника са Факултета, као и 3 наставника и 1 сарадник, који су ангажовани по уговору. За наставнике и сараднике су у оквиру Факултета обезбеђени кабинети укупне површине 1.988,94 м². Имајући у виду да је на Факултету ангажовано све укупно 284 наставника (од којих је 12 наставника са непуним радним временом, и 17 наставника у допунском раду), као и 22 сарадника (од којих је 8 са непуним радним временом, и 1 у допунском раду), може се констатовати да је обезбеђен адекватан радни простора за наставнике и сараднике.

Факултет је обезбедио и неопходну техничку опрему за спровођење квалитетног наставног процеса, засновану на информационо-комуникационим технологијама (компјутере, видео-пројекторе, штампаче, фотокопир апарат, паметна табла итд.). Све учионице опремљене су компјутерима и LCD пројекторима, док су студентима на располагању и рачунарске учионице, са могућношћу коришћења интернет мреже. Стога се може рећи да за извођење програма МАС Историје – Држава, друштво, транзиција, за 25 студената постоје адекватни просторни капацитети, који су опремљени потребном опремом за савремено извођење наставе.

Како би претраживали књижне фондове, осим класичних лисних каталога, библиотека Филозофског факултета у Београду студентима МАС Историје – Држава, друштво, транзиција, нуди и online приступ Узајамно библиографско-каталошкој бази података Републике Србије COBISS, као и коришћење других доступних електронских база података и међународних часописа. Библиотека Одељења за историју располаже са 28.600 монографија (13.174 на српском, 15.426 на страним и 8.383 на језицима националних мањина), а истима се може додати и 34.991 наслова из система COBISS, што чини укупно 84.037 библиотечких јединица. Наведена библиотека обогачена је са 360 часописа, односно 17.270 свезака серијских публикација. Континуирано се врши обнављање библиотечких фондова куповином стручне литературе, док се фондови богате и поклоница установа и појединаца, тако да библиотеке у своме саставу имају и више легата наших заслужних научника и јавних радника. Имајући у виду наведено, као и достављени списак од 32 библиотечке јединице и комплетну листу релевантну за МАС Историје – Држава, друштво, транзиција, доступну на интернет презентацији Факултета, може се тврдити да је испуњен услов и обезбеђен библиотечки фонд у обиму потребном за остварење наведеног програма.

Списак уџбеника и литературе која се користи у реализацији наставних предмета је објављен на интернет страници Факултета, а да би студентима обезбедио лакшу доступност истих, Филозофски факултет је Статутом дефинисао делатност издавања уџбеника. У библиотеци Одељења за историју студентима је на располагању укупно 148 уџбеника (115 на српском, 34 на страним језицима и 31 на језицима националних мањина), док се за студије

МАС Историје – Држава, друштво, транзиција, користи 7 уџбеника. Сви предмети су покривени књигама предавача тих предмета, или других аутора, збиркама задатака, књигама на страним језицима или другом врстом литературе.

Самовредновање – Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Анализирање и оцењивање квалитета уџбеника и других учила у погледу квалитета садржаја, структуре, стила и обима је континуиран процес, и у том смислу је издавачка делатност Факултета регулисана Општим актом о уџбеницима, тј. Правилником о издавачкој делатности. Наведеним актима се уређује издавачка делатност на Факулету, утврђују надлежности и органи којима се поверава издавачка делатност, финансирање, услови, поступак издавања, чување и дистрибуција публикација. Библиотечки фонд по обиму и структури одговара потребама студената, као и доступни информатички ресурси.

Самовредновање – Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и ненаставне подршке, као и сталним праћењем и провером њиховог рада.

Факултет је Статутом регулисао основне надлежности, поступак и начин рада пословодних органа, стручних органа, органа управљања, Студентског парламента и стручних служби. Осим тога, Филозофски факултет Универзитета у Београду у свом раду примењује законска и општа акта, пре свега Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места на Филозофском факултету и Пословник о раду Савета Филозофског факултета.

Процена квалитета управљања високошколском установом врши се анализом рада сваког од органа Факултета (орган управљања, орган пословођења, стручни органи и Студентски парламент). Факултет редовно спроводи евалуацију анкетирањем запослених и студената, чиме се вреднује квалитет управљања, пословођења и рада ненаставног особља, које је у непосредном контакту са студентима (стручне службе, Библиотека), на основу којих се врше корекције.

Самовредновање – Стандард 11: Квалитет простора и опреме

За извођење студија историје на Филозофском Факултету у Београду обезбеђен је простор који је у складу са укупним бројем студената, опремљен адекватном рачунарском и информатичком опремом, а који је прилагођен специфичностима студијског програма и научноистраживачког рада. Такође, спроводи се континуирано праћење и усклађивање капацитета простора и опреме са потребама делатности Факултета.

На основу достављене документације, Рецензентска комисија је констатовала да за извођење овог студијског програма постоје адекватни просторни капацитети, који су опремљени потребном опремом за савремено извођење наставе. Такође, може се потврдити постојање адекватног библиотечког фонда и уџбеничке литературе, потребне за нормално одвијање наставног процеса.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен.

Стандард 11: Контрола квалитета

Контролу квалитета студијског програма мастер академских студија на Факултету спроводи Комисија за обезбеђење и самовредновање. Контрола квалитета подразумева

редовну и систематичну проверу остварења свих сегмената квалитета студијског програма, на начин предвиђен Правилником о обезбеђивању квалитета и самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање.

У контроли квалитета основних академских студија обезбеђена је активна улога студената кроз учешће студената у раду Комисија, учешћем у раду органа управљања Факултета, као и прибављањем мишљења студената о квалитету студијског програма анонимним анкетирањем

Табеле и Прилози за Стандард 11:

- Табела 11.1. Листа чланова комисије организационих јединица задужених за квалитет (Комисије за квалитет,...) на Установи;
- Табела 11.2. Листа чланова Одбора за квалитет, ако постоји;
- Прилог 11.1. Извештај о резултатима самовредновања Установе; Извештај о самовредновању студијског програма;
- Прилог 11.2. Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета-Установе;
- Прилог 11.3. Правилник о уџбеницима на Установи;
- Прилог 11.4. Извод из Статута Установе којим се регулише оснивање и делокруг рада организационих јединица задужених за квалитет (комисије за квалитет...).

У *Стандарду 1* описана је стратегија обезбеђења квалитета, као и краткорочне и дугорочне мере за обезбеђење и унапређење квалитета и акције између којих постоји временски континуитет и садржинска усклађеност. Комисија за обезбеђивање и унапређење квалитета на крају сваке године усваја Извештај о самовредновању на основу којег се врши анализа остварених резултата, која представља основ за преиспитивање и унапређење система контроле квалитета и основ за израду новог трогодишњег акционог плана. На крају је дат предлог мера и активности за унапређење квалитета овог Стандарда.

У *Стандарду 2* описани су Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета, као и предлог мера и активности за унапређење квалитета овог Стандарда.

У *Стандарду 3* описана је организациона структура за обезбеђење квалитета и предложене су мере и активности за унапређење квалитета овог Стандарда.

У *Стандарду 4* описан је Квалитет студијског програма који се обезбеђује кроз праћење и проверу циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењавање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.

У *Стандарду 5* описан је Квалитет наставног процеса који се обезбеђује кроз интерактивност наставе, укључивањем примера у наставу, кроз професионални рад наставника и сарадника, доношењем и поштовањем планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимањем потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу. Подаци о активностима професора и сарадника, о гостовањима професора са других факултета из земље и иностранства, о раду Библиотеке и други подаци налазе се у Информатору – интерном гласилу факултета.

У *Стандарду 6* анализиран је Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада и констатовано да ова високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес (Прилог 6.1-6.4). Као слаба тачка може се означити невољно учешће сарадника у међународним пројектима.

У Стандарду 7 описан је Квалитет наставника и сарадника, који се обезбеђује пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

У Стандарду 8 описан је Квалитет студената, који се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса обезбеђује се доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката. Библиотека Филозофског факултета у Београду располаже са импозантним фондом библиотечка јединица из области историје, из којих се изводи наставни процес на различитим студијским програмима овог Факултета.

У Стандарду 10 описан је Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке. Овај Стандард се обезбеђује јасним утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада. Јаке тачке: Организациона структура је јасно и логично постављена. Слабе тачке: Треба обезбедити систематско праћење и оцењивање организације и управљања Факултетом. Такође, у недовољној мери се прати и оцењује однос ненаставног особља према студентима и мотивација у раду са студентима.

У оквиру Стандарда 11 обезбеђен је квалитетан простор и опрема за извођење студијског програма: Јаке тачке: Простор је прилагођен студентима са посебним потребама. Свим студентима, наставницима и сарадницима Факултет је обезбедио приступ домаћим и страним базама података. Слабе тачке: Повремена недовољност читаоничког простора.

У Стандарду 13 описана је улога студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе (Табела 8.1-8.3). Слабе тачке: Нису прописане конкретне мере у случају уочавања неправилности оцењивања и пролазности по предметима, програмима и годинама, нити постоји институционални оквир за рад на планирању и развоју каријере студената

У Стандарду 14 описано је како и на који начин се обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета. Комисија за обезбеђивање и унапређење квалитета континуирано и систематски прикупља све потребне информације о обезбеђењу квалитета, врши периодичну проверу квалитета и анализира све прикупљене податке и обавештава руководство Факултета.

Рецензентска комисија констатује да је Комисија за акредитацију и проверу квалитета разматрала Извештај о самовредновању високошколске установе у складу са постојећом регулативом.

Рецензентска комисија је имала увид у документацију која се односи на осигурање квалитета на нивоу читаве институције (Прилози 11.1–11.4). Пошто сва достављена документа потврђују редовно праћење квалитета овог студијског програма кроз периодичну спољашњу и унутрашњу проверу, Комисија је констатовала да се може дати позитивна оцена у погледу захтеваних параметара за Стандард 11.

РК је стандард оценила оценом 10.

Стандард је испуњен.

Стандард 12: Студије на светском језику

На мастерским академским студијама историје ДДТ као програму који се изводи на српском и енглеском језику ангажовани су наставници и предавачи који имају потребне компетенције да реализују наставу на енглеском језику у складу са стандардима које приписује НАТ.

Факултет задовољава услове за извожење наставе на станом језику који се тичу опремљености библиотеке и оспособљености стручних служби. Прилог 12.3 показује да библиотека поседује више од 100 библиографских јединица на енглеском језику.

Прилог 12.1 доноси Доказ о одговарајућим језичким компетенцијама за држање наставе на енглеском језику. Доцент Харис Дајч завршио је мастерске студије у Лондону. Исидора Јарић завршила је мастерске студије на енглеском језику на Средњоевропском Универзитету у Будимпешти. Професор Никола Самарџић био је стипендиста Фулбрајт програма у САД. Професорка Александра Ступар поднела је сертификат о држању десетодневне наставе на Универзитету у Хелсинкију, у оквиру програма Еразмус плус. За учешће у том програму неопходно је положити тест одговарајућег нивоа, блиског дипломи Cambridge, САЕ. Доценткиња Наташа Јовановић Ајзенхамер приложила је позив на научни скуп на Сребрном језеру, написан на енглеском језику. Редовни професор Влада Станковић поднео је позив на дводневну конференцију Института за напредне студије у Принстону (САД). Огњен Радоњић поднео је линк који води до плаката Хајек института у Бечу, на којем је најављен да говори на панелу о слободном тржишту. Младен Радуловић је поднео позив на енглеском језику на научни скуп који је 2019. одржан у Београду. Никола Маринковић и Никица Стрижак су поднели сертификат о учешћу на петодневном скупу у Кејмбриџу посвећеном Уводном курсу из тестирања језика.

Комисија сматра да је Стандард 12 делимично испуњен. Предлаже се институцији да нормира услов који су наставници дужни да испуне да би доказали своје знање енглеског језика. Предлог комисије је Cambridge диплома САЕ.

РК је стандард оценила оценом 6.

Стандард је делимично испуњен.

ПРЕПОРУКЕ

- Приликом дефинисања финансијског плана Факултета потребно је повећати учешће средстава за набавку и обнављање фонда Библиотеке, као и средстава за рачунарску опрему и софтвере. Такође, потребно је радити на подстицању развоја сопствене штампарије.
- Када је ненаставно особље у питању, потребно је дефинисати услове за напредовање, усавршавање и награђивање, и сходно томе донети одговарајућа правна акта. Такође, потребно је боље организовати рад ваннаставних служби у периодима њихове преоптерећености, тј. у току пријема и уписа студената, на крају академске године и у периодима одржавања научних скупова на факултету,
- Услед изражене потребе за формирањем нових лабораторија са новом компјутерском опремом, имајући у виду проблеме у финансирању високог образовања од стране ресорног министарства, потребно је размотрити могућност аплицирања код невладиног сектора и приступних фондова ЕУ, као и друге начине решавања овог проблема.

- Потребно је извршити увођење клима уређаја, решити проблем изолације зграде и размотрити могућност удруживања материјалних трошкова свих учесника пројекта, ради набавке вредније заједничке опреме.
- С обзиром на то да је управљање квалитетом континуиран процес, потребно је спровести едукације запослених из ове области.
- Предлаже се институцији да нормира услов који су наставници дужни да испуне да би доказали своје знање енглеског језика. Предлог комисије је Cambridge диплома CAE.

На основу свега напред наведеног и предлога Поткомисије, Комисија је на седници одржаној 15. 07. 2021. године једногласно донела Одлуку о акредитацији студијског програма **Мастер академске студије (МАС) Историје - друштво, држава, транзиција (на српском и енглеском језику)**, сагласно члану 21. став 1. тачка 1. Закона о високом образовању („Службени гласник РС” број 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019 и 6/2020 - др. закони), којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

Проф. др Ана Шијачки

